

Одлучујући о усклађености извесних одредаба за државни буџет 2009. године са Уставом, у својој одлуци од 15. фебруара 2013. године, Уставни суд је нагласио да се евентуална одступања од захтева, предложених и усвојених у законима који се одражавају на државни буџет и његове приходе и расходе а проистичу из Устава, уставних принципа правне државе и одговорне владавине, могу уставно оправдати тежњом да се обезбеди важан јавни интерес – да се гарантује стабилност јавних финансија и не дозволи претерано повећање државног буџетског дефицита због изузетно тешке економске и финансијске ситуације услед економске кризе – налагањем доношења хитних и делотворних мера. Уставни суд је констатовао да се, према Уставу, у случају изузетно тешке економске и финансијске ситуације, која је дугорочна и траје дуже од једне године, не може толерисати да се током усвајања закона који се одражавају на приходе и расходе државног буџета, занемаре поменути уставни захтеви ради усвајања и ступања на снагу ових закона, правдавајући то неопходношћу усвајања хитних одлука да би се овладало последицама економске кризе.

Према томе, може се рећи да је доктрина Уставног суда о ограничењу права из области социјалне заштите за време економске кризе установила посебне критеријуме, који се морају поштовати.

3.4 Ограничење зајемчених права из области социјалне заштите у јуриспруденцији других уставних судова У Европи се велики број уставних судова суочио са питањем смањења зајемчених права из области социјалне заштите. Понекад судови морају одлучивати о последицама извесних реформи или економске кризе. Тако су економске промене приморале неке уставне судове на модификацију доктринарне одредбе која је некада сматрана основаном. У извесним случајевима, питања права из области социјалне заштите постала су предмет различитог третмана у уставном праву и праву Европске уније.

Треба обратити пажњу на пресуду Уставног суда Републике Летоније, од 21. децембра 2009. године, у којој се испитивала усклађеност неких одредаба Закона о државним пензијама и исплати државне помоћи у периоду од 2009. до 2012. године. У овој пресуди донета је другачија одлука о питањима смањења права из области социјалне заштите – пензија – за време глобалне економске кризе, у односу на Уставни суд Литваније. На основу датих околности, Уставни суд Летоније је без устезања утврдио да је смањење пензија уређено законом противуставно, да су оспорене одредбе погрешне од тренутка њиховог усвајања, одређујући и начин извршења пресуде.

Уставни суд Летоније је сматрао да се смањење пензија може спровести једино ако се истовремено усвоји и правна одредба о каснијој надокнади новца. Другим речима, планирајући такво привремено смањење, законодавац је дужан да обезбеди каснију поштenu надокнаду. Штавише,